

Č. 9938.

Vodní právo. — Cesty: I. I most může být »dílem k užívání vody« ve smyslu § 44 vod. zák. — II. Pouhá okolnost, že most byl zřízen majitelem mlýna a poblíže mlýna, nečiní ještě most ten součástí vodního díla.

(Nález ze dne 1. června 1932 č. 8811.)

Věc: Josef J. v Ch. (adv. Dr. Zdeněk Hruška z Vys. Mýta) proti zemskému úřadu v Praze (za zúč. obec L. adv. Dr. Emanuel Šlabý z Prahy) o povinnost k udržování mostu.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Nálezem osp-é ve Vys. Mýtě z 10. ledna 1928 bylo vysloveno, že dřevěný most patřící st-li, který spojuje v P., v obci L., oba břehy Tiché Orlice, jest v chatrném stavu a že povinnost opravovat a udržovat uvedený most přísluší Josefu J. st., dnešnímu st-li, resp. jeho synu Josefu J. ml., který správu majetku svého otce obstarává. Týmž nálezem nařídila osp Josefu J. ml., aby most shora uvedený opravil a udržoval ve stavu odpovídajícím vodoprávním listinám.

Odvolání, které z nálezu toho podali Josef J. st. a Josef J. ml., nebylo nař. rozhodnutím vyhověno a napadený nález byl potvrzen, změněn však tak, že povinnost k opravě mostu přísluší pouze Josefu J. st., dnešnímu st-li, resp. jeho právním nástupcům v držení vodního díla č. p. 2 ve L.

O stížnosti uvažoval nss následovně: — — — —

Nař. rozhodnutím bylo st-li jakožto vlastníku bývalého mlýna (nyní elektrárny) č. p. 2 ve L. uloženo, aby opravil most zřízený přes řeku Tichou Orlici. Povinnost tato byla st-li uložena výslovně jen na základě ustanovení § 44 ve spojení s §em 26 čes. vodn. zák. a na základě předpokladu, že řečený most je součástí býv. mlýna č. p. 2, jehož vlastnictví st-l nesporně nabylo.

St-l v souvislosti s ostatními svými vývody popírá i příslušnost úřadů vodoprávních, tvrdě, že sporný most tvoří součástku veřejné komunikace, a že jde tedy o věc správy silniční, o jaké vodoprávním úřadům nepřísluší rozhodovati. Ale i kdyby bylo pravda (což nebylo třeba zkoumati), že most tvoří součást veřejné komunikace, neplynulo by z toho nikterak, že příslušnost vodoprávních úřadů je vyloučena již tím, že most leží v trati veřejných anebo (což je v podstatě totéž) veřejně užívaných cest. Neboť vodoprávní úřady, omezivše se na výrok, že st-le postihuje podle předpisů vodního zákona povinnost most udržovati, vydaly rozhodnutí ryze vodoprávní, k němuž podle § 75 zák. vod. příslušny jsou. Na tom nic nemění, že most je snad součástí veřejné komunikace, neboť podle § 13 česk. zem. konkurenčního zákona silničního z. z. č. 46/1864 ponechal zákon tento nedotčenými povinnostmi k udržování silnic, jež zakládají se na zvláštních titulech právních. Tím byla, pokud jde o rozhodnutí o otázce, zdali podle předpisů vodního zákona vzešla povinnost udržovati silnici, pokud se týče most její součástku tvořící, zachována i příslušnost úřadů vodoprávních.

Spor soustřeďuje se tedy na otázku, zdali povinnost st-li uložená dá se za dané skutkové podstaty z ustanovení vod. zákona, z nichž ji žal

úřad vyvodil, t. j. z § 44 ve spojení s §em 26 vod. zák. po právu vskutku vyvoditi. Podle § 44 vod. zák. postihuje udržovací povinnost ve příčině kanálů, umělých vodotečí a ve příčině děl čili zařízení k používání vody zásadně majitele zařízení. Stížnost popírá nejprve v zásadě použitelnost tohoto předpisu na most. Lze s ní ovšem potud souhlasiti, že most není ani kanálem, ani umělou vodotečí. Ale stížnost přehlíží, že pod pojem díla k užívání vody ve smyslu § 44 vod. zák. sluší v zásadě subsumovati i mosty. Podává se to ze souvislosti § 44 a § 17 vod. zák., neboť předpis § 44, dává normu o udržování některých zařízení k užívání vody, chce patrně postihnouti veškerá ona díla, jež jsou podmíněna vodoprávním povolením podle § 17 vod. zák., tedy veškerá díla, jež jsou způsobila působiti na vodu některým ze způsobů v tomto předpisu zákonném naznačených, třeba že při nich nejde o užívání vody *stricto sensu*, t. j. ve smyslu spotřeby vody nebo využití vodní síly. Že pak k dílům tohoto druhu mohou náležeti i mosty, nelze bráti v pochybnost a nebylo o tom ostatně nikdy pochybováno. (Srv. na př. Budw. 7493, Peyrer: Das oest. Wasserrecht str. 215, Pace v Mayrhoferově Handbuch f. d. politischen Verwaltungsdienst 5 vyd., V. sv., str. 1132, Randa, Das oest. Wasserrecht, str. 52 a j.). Je-li však i most »dílem k užívání vody« ve smyslu § 44 vod. zák., záleží již jen na tom, zdali lze st-le považovati za majitele tohoto díla ve smyslu téhož § 44 zák. vod.

Žal. úřad uznal st-le za majitele mostu, nikoliv z důvodu, že vlastnictví mostu jako samostatného majetkového objektu nabyt, ale z té příčiny, že most tento je součástíou býv. mlýna čp. 2, jenž je nesporným vlastnictvím st-lovým. Žal. úřad vycházel při tom ze správného názoru, že právo k vodnímu dílu má podle § 26 vod. zák. povahu reálnou a že právo to a ovšem i vodoprávní povinnost s ním spojená, zejména povinnost udržovací, přecházejí na dočasného majitele závodního zařízení nebo nemovitosti, pro něž vodoprávní povolení bylo uděleno.

Se žal. úřadem bylo by proto zajisté souhlasiti, kdyby vodoprávní konsens ke zřízení sporného mostu byl býval udělen někdejšímu majiteli pro jeho bývalý mlýn, t. j. kdyby vodní právo tímto vodoprávním konsensem propůjčené bylo bývalo uděleno pro tento mlýn a bylo s ním tak spjato, aby sloužilo k provozování mlýna, čili jak to stížnost vyjadřuje, kdyby bylo s mlýnem ve vodotechnické spojitosti. Nař. rozhodnutí spatřuje však tuto právně relevantní spojitost již v tom, že most byl zřízen někdejším majitelem mlýna a poblíž tohoto mlýna. Avšak tento vztah mostu ke mlýnu nezjednáva ještě onu spojitost mostu se mlýnem, aby bylo lze říci, že most ten slouží ku provozování mlýna, to jest k technickému provozování mlynářského závodu. Lze sice připustiti, že most měl jistý hospodářský význam pro úspěšnější provozování mlynářské živnosti ve mlýně tom provozované, avšak tento — pouze hospodářský — vztah nutný ku provozování mlynářské živnosti nelze ztotožňovati s onou technickou spojitostí s mlýnským zařízením, na níž právě jediné záleží.

Pokládaje tento hospodářský vztah za rovnocenný se spojitostí vodoprávně významnou, vyložil žal. úřad mylně předpisy zákona, a bylo proto nař. rozhodnutí na tomto mylném výkladu zákona založené zrušiti podle § 7 zák. o ss.